

Sygn. akt V Ca 2629/11

POSTANOWIENIE

Dnia 15 grudnia 2011 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie V Wydział Cywilny-Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Robert Obrębski
Sędziowie:	SSO Joanna Staszewska (spr.) SSR del. Tomasz Pałdyna

po rozpoznaniu w dniu 15 grudnia 2011r. w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku A. M. i R. S.

z udziałem B. R.

o sporządzenie spisu inwentarza

na skutek apelacji uczestniczki

od postanowienia Sądu Rejonowego w Piasecznie

z dnia 5 kwietnia 2011 r. sygn. akt I Ns 1045/10

postanawia:

oddalić apelację.

Sygn. akt V Ca 2629/11

UZASADNIENIE

Wnioskodawcy A. M. i R. S. w dniu 21 grudnia 2010 roku wnieśli o sporządzenie spisu inwentarza majątku spadkowego po zmarłym w dniu 20 grudnia 2009 roku F. S., ich ojcu, ostatnio stale zamieszkującym w G. przy ul. (...) oraz nakazanie komornikowi wykonanie tego postanowienia. Uzasadniając wniosek wskazali, że ww. spadkodawca pozostawił testament notarialny, w którym powołał do całości spadku ich siostrę B. R., jednocześnie pozbawiając ich zachowku poprzez wydziedziczenie. Nadto, wnioskodawcy podnieśli, iż przed Sądem Rejonowym w Piasecznie toczą się sprawy: o stwierdzenie nabycia spadku po F. S. (sygn. akt. I Ns 43/10), w której kwestionują oni wydziedziczenie oraz o uznanie B. R. za niegodną dziedziczenia (sygn. akt I C 112/10). Wskazali, że w zależności od wyniku obu postępowań, mogą oni być uznani za spadkobierców ustawowych uprawnionych do zachowku, a zatem mają interes prawny w dochodzeniu sporządzenia spisu inwentarza. Nadto, wskazali, że są spadkobiercami ustawowymi po zmarłej matce A. S., która jest także spadkobierczynią ustawową uprawnioną do zachowku po zmarłym F. S., a jej uprawnienie do zachowku za jej życia nie zostało zaspokojone i podlega dziedziczeniu.

Postanowieniem z dnia 5 kwietnia 2011 roku Sąd Rejonowy w Piasecznie zarządził na podstawie art. 637 § 1 k.p.c. sporządzenie spisu inwentarza majątku spadkowego po F. S. oraz zlecił w oparciu o przepisy rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 1 października 1991 roku w sprawie szczegółowego trybu postępowania przy zabezpieczeniu spadku i sporządzaniu spisu inwentarza, jego sporządzenie Komornikowi Sądowemu przy Sądzie Rejonowym w Piasecznie T. K.. Zdaniem Sądu Rejonowego wnioskodawcy w sposób dostateczny uprawdopodobnili swój interes prawny w domaganiu się sporządzenia spisu inwentarza. Po pierwsze, jak wskazał Sąd Rejonowy są oni spadkobiercami ustawowymi po A. S., która w momencie śmierci F. S. była spadkobiercą ustawowym uprawnionym do zachowku po nim, a jej roszczenie nie zostało zaspokojone przez spadkobiercę testamentowego B. R.. Po drugie, w przypadku skutecznego podważenia przez nich wydziedziczenia dokonanego w testamencie notarialnym, staną się spadkobiercami ustawowymi uprawnionymi do zachowku po zmarłym F. S..

Od powyższego postanowienia apelację wywiodła uczestniczka postępowania B. R., która zaskarżyła je w całości. Zaskarżonemu orzeczeniu zarzuciła błędne ustalenie, iż wnioskodawcy mają interes prawny w żądaniu sporządzenia spisu inwentarza jako spadkobiercy ustawowi po A. S. oraz jako potencjalni spadkobiercy ustawowi uprawnieni do zachowku po zmarłym F. S.. Wskazała, iż wnioskodawcy nie uprawdopodobnili swojego interesu prawnego, a swoje żądanie kierują w celu pomówienia uczestniczki o rozporządzenie majątkiem ojca. Dodała, iż istniały podstawy do wydziedziczenia jej rodzeństwa, o czym może świadczyć fakt, iż F. S. zamierzał odwołać względem nich darowiznę, której dokonał wcześniej. Wskazując na powyższe skarżąca wniosła o uchylenie postanowienia Sądu I instancji.

W odpowiedzi na apelację, wnioskodawcy wnieśli o jej oddalenie w całości jako bezzasadnej wskazując, iż dla ustalenia interesu prawnego wnioskodawców w żądaniu sporządzenia spisu inwentarza wystarczy uprawdopodobnienie faktu, iż są spadkobiercami ustawowymi uprawnionymi do zachowku. Dodali, że powyższe wykazali wskazując na swoje uprawnienia do dziedziczenia ustawowego po A. S., a także na możliwość bycia spadkobiercami ustawowymi uprawnionym do zachowku po F. S., w przypadku unieważnienia wydziedziczenia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja uczestniczki nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy w pełni podziela ustalenia stanu faktycznego niniejszej sprawy dokonane przez Sąd I instancji zawarte w pisemnych motywach zaskarżonego postanowienia. Sąd Okręgowy podziela także rozważania prawne dokonane przez Sąd Rejonowy w zakresie uprawnień wnioskodawców do domagania się sporządzenia spisu inwentarza oraz podstawy prawnej ich żądania wynikającej z art. 637 § 1 k.p.c.

Sąd Okręgowy podzielając stanowisko wnioskodawców wyrażone w odpowiedzi na apelację, wskazuje, że art. 637 § 1 k.p.c. wymaga jedynie uprawdopodobnienia przez wnioskodawcę faktu, iż w danych okolicznościach ma on przymiot spadkobiercy ustawowego uprawnionego do zachowku. Zatem, dla wykazania powyższej okoliczności ustawodawca nie wymaga od wnioskodawcy dowodu objętego pełnym rygoryzmem postępowania dowodowego, a jedynie uprawdopodobnienia wskazanych przez niego faktów – bycia w danych okolicznościach spadkobiercą ustawowym uprawnionym do zachowku.

Należy jednak wyraźnie zaznaczyć, iż art. 637 § 1 k.p.c. dotyczy także sytuacji potencjalnych, przyszłych i niepewnych w dacie złożenia wniosku. Zdaniem Sądu Okręgowego, bowiem istotą sporządzenia spisu inwentarza jest zabezpieczenie spadku i roszczeń z nim związanych, a dochodzonych przez zapisobierców, wykonawców testamentu czy spadkobierców uprawnionych do zachowku. Nie można zatem wykluczyć sytuacji, w której wydziedziczony dowiedziawszy się o fakcie pozbawienia go prawa do zachowku w testamencie dopiero w trakcie postępowania o stwierdzenie nabycia spadku, zakwestionuje owo wydziedziczenie podnosząc niezasadność wskazanych przez spadkodawcę przyczyn wydziedziczenia. W konsekwencji uznania przez Sąd nieważności wydziedziczenia, stanie się on spadkobiercą ustawowym uprawnionym do zachowku, o ile znajdzie się w kręgu osób uprawnionych określonych w art. 991 § 1 k.c. Zatem, nie do zaakceptowania, w ocenie Sądu Okręgowego, byłoby uznanie takiej osoby jako nieuprawnionej do żądania sporządzenia spisu inwentarza z tego tylko tytułu, iż na dzień złożenia wniosku nie jest

ona spadkobiercą ustawowym uprawnionym do zachowku. Takie rozumowanie prowadziło by w sposób oczywisty do pozbawienia jej możliwości zabezpieczenia spadku, który mógłby stanowić źródło zaspokojenia jej przyszłych, potencjalnych roszczeń z tytułu zachowku.

Nie budzi zatem wątpliwości, że w okolicznościach niniejszej sprawy wnioskodawcy, należący do kręgu osób wskazanych w art. 991 § 1 k.c. w sposób dostateczny uprawdopodobnili fakt, iż mogą oni być spadkobiercami ustawowymi uprawnionymi do zachowku po zmarłym F. S. w przypadku unieważnienia wydziedziczenia ich na podstawie sporządzonego przez niego testamentu. W ocenie Sądu Okręgowego, wskazanie na powyższe jest wystarczającym dla przyjęcia, iż wnioskodawcy mają interes prawny w sporządzeniu spisu inwentarza.

Z tych względów Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł jak w sentencji postanowienia.